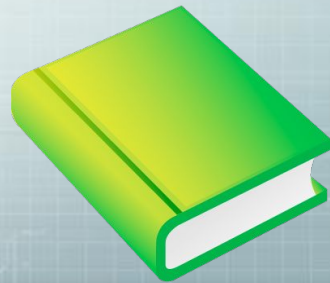

*Мова рідна!
Ти як море, безконечна,
могутня, глибинна.
Котиш і котиш хвилі
своїх лексиконів, а їм
нема кінця-краю.*

С.Плачинда

С. Плачинда порівнює мову з морем, тому що...

Правопис слів іншомовного походження

Завдання уроку:

1

Сповторити правопис слів іншомовного походження;

2

удосконалити вміння писати такі слова;

3

знаходити і виправляти орфографічні помилки у писемному мовленні;

4

доцільно використовувати слова іншомовного походження у власному мовленні;

5

користуватися під час роботи словником іншомовних слів та тлумачним.

И**І**

Загальні назви

після д, т, з, с, ц, ж(дж), ч, ш, (“дев’ятка”)

після літер, що не входять до “дев’ятки”

перед наступним приголосним
(директор, система)

(бізнес, графік)

на початку слів (інститут, ідея)

у сполуках іа, ію, іу, іє, ія, ій (фіалка, артерія)

в кінці незмінюваних слів (колібри, таксі)

Власні назви

з кінцевим -ида, -ика
(Антарктида, Африка)

після приголосних (Ніл, Грімм)

після дж, ж, ч, ш, щ, ц перед
приголосним (Чикаго, Лейпциг)

зі звукосполученням -ри- перед
приголосним (Рига, Мадрид)

після д, т та згідно з традиційною
вимовою (Братислава, Сирія)

❖ **Вставити, де потрібно, відповідні букви, апостроф або м'який знак**

- ❖ Х..мера, л..м..т, С..нгапур. б..скв..т, к..зил, ате..зм, С..
дней, аж...отаж, Ч..нгісхан, ц..рк, Флор..да, такс..ст,
Занз...бар, Ка...р, м..нор, Вав...лон, Мадр...д, Ч..лі,
Гал...лей, ф..льтр, г..потеза, г..д, к..но, ст..мул, Сард..нія,
Сканд..навія, В..зантія, К..плінг, Н..цца, Соч..., Джерс..., С..
мферополь, З..мбабве, Д..дро, метод..ка, з..гзаг,

Запишіть слова у три стовпчики:

з літерою и

з літерою і

з літерою ї

**Ол...мпіада, м...раж, д...зель, єзу...ти, моза...ка, ун...я,
опт...ка, бр...г, х...мія, терм...н, у...к-енд, реж...м, дру...
ди, оп...ум, експоз...ція, вітам...н, сес...я, оле...н, ма...с,
т...п, в...кторина, овац...я, інту...ція.**

Подвоєння приголосних в іншомовних словах

відбувається

при збігу приголосних на межі морфем або частин складноскорочених слів, якщо вживається паралельно непрефіксальне слово
(ірреальний, (бо реальний),
іраціональний, (бо раціональний))

у власних назвах та похідних від них
(Марокко – марокканський, Голландія – голландський)
Але: Голівуд, Лісабон

не відбувається

у загальних назвах, де відсутній збіг приголосних
(спагеті, інтермецо)

Винятки: *аннали (форма фіксування подій за роками), алло, бонна (гувернантка), ванна, манна (їстівні лишайники), панна, пенні (дрібна англійська монета), тонна, мадонна, мотто (епіграф, дотепний вислів), брутто, нетто, білль (закон), булла (особливий вид грамоти), дурра (назва рослини), мирра (ароматизована смола), вілла, мулла (настоятель мечеті), панно.*

**1. У всіх словах якого рядка відбувається
подвоєння приголосних?**

А ан..отація, Йєл..оустон, нет..о, стак..ато

Б Ел..ада, ім..обілізація, ін..овація, мок..о

В ір..егулярний, тон..а, гам..а, конфет..і

Г ак..умулятор, лоб..і, ак..уратний, бон..ський

Д інкас..атор, ап..арат, коміс..ія, Апен..іни

2 У всіх словах якого рядка на місці крапок

пишеться и?

А д..зель, п..кулі, с..ртакі, ф..аско

Б в..мпел, к..моно, ш..фон, деф..ле

В пер..метр, пр..нтер, реч..татив, імб..р

Г ор..гінал, брав..симо, к..парис, ід..лія

Д д..ктатор, д..відент, експер..мент, бенеф..с

3. Орфографічну помилку у словах іншомовного походження допущено

А вілла, комісія, бароко, голландець, група;

Б брутто, Ясси, Діккенс, Руссо, нетто;

В інтелігенція, імміграція, сюрреалізм, Ніцца, ірреальний;

Г контрреволюція, апарат, колектив, сума, панна;

Д барикада, ірраціональний, манна, шасі, мадонна.

4. Усі слова написані правильно, КРІМ

А ірраціональний, група, Голландія;

Б асиміляція, інновація, священний;

В Діккенс, примадонна, роттердамець;

Г священник, інтелект, галльський;

Д Пікассо, буддизм, шосе.

5. Вкажіть, у якому рядку на місці пропущеної

літери слід писати *и*

А р..туал, д..спетчер, інц..дент, ц..фра, в..кінг;

Б д..версант, д..ктор, б..льярд, Р..м, д..ригент;

В р..нг, конт..нент, експер..мент, К..тай, б..

ографія;

Г кред..т, гард..на, ц..ферблат, дж..гіт, метод..ка;

Д з..гзаг, Лейпц..г, Л..сабон, Л..ван, ш..рма.

6. У якому рядку на місці пропущеної літери слід писати и?

А ц..стерна, к..парис, сп..рт, Аркт..ка, п..нгвін;

Б арт..кль, С..нгапур, реж..сер, студ..я, тр..умф;

В л..мон, дез..нфекція, ш..рма, колор..т, д..аграма;

Г с..гнал, реч..татив, р..тм, бенз..н, д..алог;

Д Алж..р, Ч..лі, ш..фр, д..спут, с..мпатія.

Е

Є

на початку слова

та в середині після голосного (на місці російського э)
(еліпс, силует)

якщо вимовляється [йе] (на місці російського е)
(Єрусалим, єретик)

після приголосних
(дециметр, сервіз)

у середині слова після голосного, апострофа
та ь
(феєрверк, ательє)
але: проект, проекція

Запам'ятай: фойє, майя, Гойя, Фейєрбах, Гавайї, Савойя

У

у запозичених із французької мови словах

після ж, ш
(брошура, парашут, Жульєн, Жуть)

після ф
(парфумерія, парфуми)

Уживання апострофа і м'якого знака

Пишеться

ь

апостроф

у середині слова після д відповідно до
вимови
(альнініст, альтанка)
Але: катафалк, напалм, залп

після префіксів, що закінчуються на
приголосний (на місці твердого знака в
російській мові)
(ад'ютант, ін'єкція)

після д, т, з, с, л, н перед я, ю, є, ї, йо
(ательє, бульйон)

після приголосних (крім д, т, з, с, л, н)
(прем'єра, комп'ютер)

в кінці слова відповідно до вимови
(паралель, магістраль)
Але: шприц, метал, Суец

Не пишуться

перед я, ю при м'якій нероздільній вимові
(рюкзак, бюро, пюре)

Людина
страшитися тільки того,

чого не знає,
знаннями перемагає всякий
страх.

Людина страши́ться тільки того, чо́го не знає,
знаннями перемагає́ всякий стра́х.

В.Белінський

Завдання уроку:

1

повторити правопис слів іншомовного походження;

2

удосконалити вміння писати такі слова;

3

знаходити і виправляти орфографічні помилки у писемному мовленні;

4

доцільно використовувати слова іншомовного походження у власному мовленні;

5

користуватися під час роботи словником іншомовних слів та тлумачним